

Streszczenie

Architektura i infrastruktura Wielkiego Resetu

Tom 1

Metodologia badań i podejścia badawcze do Wielkiego Resetu

Jednym z założeń wyjściowych przyjmowanych przez autora książki jest przekonanie, że co najmniej od końca XVIII stulecia ma miejsce nieprzerwana reorganizacja, restrukturyzacja i redefinicja społeczno-kulturowa i polityczno-ekonomiczna, którą Karl Polanyi określił niegdyś mianem wielkiej transformacji. U progu trzeciego dziesięciolecia XXI wieku popularne stało się wyrażenie Wielki Reset, przede wszystkim za sprawą głośnych książek Klausa Schwaba, założyciela i wieloletniego dyrektora Światowego Forum Ekonomicznego. Wyłania się z nich obraz skali, szybkości i głębi zmian dokonujących się w ostatnich latach pod tym szyldem. Wiele wskazuje, że proces tworzenia na nowo globalnych struktur rządzenia i wprowadzenia globalnych mechanizmów zarządzania sprawami świata wkracza w przełomową fazę, a skala zmian uzasadnia twierdzenie o ich skutku cywilizacyjnym. Wszechstronne oddziaływanie Wielkiego Resetu doświadczane jest w sferze technologicznej, ekonomicznej i ideologicznej światowego ładu.

W ocenie autora Wielki Reset ma swoją konkretną genealogię i wpisuje się w oświeceniową tradycję zerwania z przeszłością, stanowiąc próbę tworzenia rzeczywistości społecznej na nowo. Stanowi końcowy etap drogi ku utopii, której punktem docelowym okazuje się nie lepszy świat, ale jego spustoszenie, okaleczenie ludzkiej świadomości, aż do zakwestionowania podstaw rzeczywistości. W filozofii proces ten ujawnił się w postaci rozwoju kierunków myślenia, w których zakwestionowane zostały podstawy ładu cywilizacyjnego (jak w tworzonych przez Szkołę Frankfurcką krytycznych teoriach społeczeństwa) i jednostkowego (w krytycznych teoriach osoby, opracowywanych np. w Instytucie Tavistock).

Książka niniejsza otwiera cykl monografii poświęconych Wielkiemu Resetowi. Jej celem jest wprowadzenie czytelnika w problematykę kreowania nowych zasad funkcjonowania świata. Pierwszy tom serii stanowi obszernie omówienie metodologii badań składników cywilizacji, które ulegają przekształceniu w ramach tego procesu. Całość odnosi się do najbardziej aktualnych i najdonioślejszych dylematów współczesności.

Książka powstała w ramach projektu naukowego *Architektura i infrastruktura Wielkiego Resetu. Studium transformacji ku cywilizacji informacyjnej*, sfinansowanego przez Ministerstwo Edukacji i Nauki. Celem projektu, znajdującym odzwierciedlenie w planowanej serii publikacji, jest m.in. odwzorowanie struktury i wyjaśnienie funkcji kształtującej się władzy i administracji globalnej. Ze względu na złożoność, zmienność i zakulisowość globalnych obiektów i procesów konieczne są badania wieloobszarowe, polegające na zestawianiu danych z różnych dziedzin oraz wnioskowaniu o zachodzących między nimi związkach i zależnościach. Główny problem badawczy sprowadza się do ustalenia zakresu, w jakim Wielki Reset (w tym jego przyczyny i skutki) jest

efektem odgórnego, monocentrycznego, wielopoziomowego i elitarnego planowania, a w jakim oddolnego i masowego zaangażowania.

Między opracowaniami eksperckimi na temat Wielkiego Resetu, do których zalicza się niniejsza publikacja, a manifestami na rzecz jego przeprowadzenia zachodzi istotna różnica. Te pierwsze odpowiadają na potrzeby poznawcze, zmagają się do ustalenia faktycznego stanu rzeczy, te drugie zaspokajają głównie potrzeby propagandowe, służą perswazji na rzecz wprowadzenia określonych zmian. Z oczywistych więc względów dokumenty oficjalne są formułowane w specyficznym, osłonowym i uspokajającym tonie. Manifesty zawierają liczne odwołania do dobra ludzkości, pokoju na świecie, walki z ubóstwem, zrównoważonego rozwoju, a także hasła emancypacji, dobrobytu, równouprawnienia, braterstwa czy tolerancji. Zgodnie z ich treścią Wielki Reset ma być w warstwie ekonomicznej nakierowany na upowszechnienie kapitału do korzystania, w warstwie ideologicznej na zapewnienie wszystkim równego dostępu do dobrodziejstw cywilizacji, a w warstwie technologicznej na przyspieszenie wykorzystania efektów postępu. Mniej rozpowszechniona jest wiedza na temat ekonomicznego, ideologicznego i technologicznego uzależnienia, podporządkowania i ograniczenia, związanych z tym procesem na globalną i totalną skalę.

Specyficzna stylistyka i okoliczności wydawania manifestów, planów i polityk ułatwiają wprowadzanie niewidocznych i nieoczekiwanych rozwiązań szczegółowych, sankcjonujących nowy ustrój sprawowania władzy, ochrony własności i korzystania z wolności, nazywany nowym porządkiem bądź nowym ładem. Pozwala to postawić hipotezę, że najłatwiej i najszybciej nowe porządki wprowadzane są w trakcie najstraszniejszych i najboleśniejszych wydarzeń: wojennych i rewolucyjnych, kiedy powszechne jest pragnienie odmiany losu i poprawy doli, a plany i projekty reformy padają na podatny grunt społecznych oczekiwań.

Celem przeprowadzanych badań jest sięgnięcie poza fasadę informacyjną oficjalnych dokumentów, ustalenie rzeczywistego biegu wypadków, użytych środków, skutków i oddziaływań Wielkiego Resetu – weryfikacja stawianej przez licznych komentatorów tezy, że przyspieszona transformacja globalnego systemu zarządzania i dystrybucji dóbr niesie z sobą negatywne skutki społeczne dla większości mieszkańców Ziemi, a daje niezасłużone i nieproporcjonalne korzyści mniejszości. Podjęta problematyka rzadko stanowi obiekt pogłębianych badań, ponieważ spotykają się one z oporem ze strony kontrolowanej przez państwo lub przez korporacje zinstytucjonalizowanej nauki. Zagadnienie Wielkiego Resetu nie było dotąd przedmiotem tak obszernego opracowania, zarówno w kraju, jak i za granicą brak rozległych i wnikliwych analiz tego zjawiska.

Globalne zagrożenia, kryzysy i załamania, tragedie i katastrofy – zarówno rzeczywiste, jak i pozorne, naturalne i będące skutkiem działań człowieka, przypadkowe czy wywołane celowo – wymuszają konsolidację świata i wprowadzanie nowych mechanizmów jego regulacji, kontroli i koordynacji. Otrzymują one poparcie społeczne i polityczne, wsparcie technologiczne i ekonomiczne oraz uzasadnienie ideologiczne i religijne. Groza wzbudzana przez medialnie nagaśniane niebezpieczeństwa publiczne zwykle zamyka dyskusję nad wprowadzanymi środkami zapobiegawczymi, będącymi nowymi narzędziami kontroli i koordynacji na skalę globalną.

W efekcie można mówić o dodatkowym skutku współczesnych konfliktów zbrojnych, epidemii czy aktów terroru. Stwarzają one okazję do działań – równocześnie je maskując – na skalę światową, prowadzonych za kulisami oficjalnych stosunków oraz deklarowanych stanowisk. Działania te polegają na przegrupowywaniu sił, przekierowywaniu przepływów, konsolidowaniu przymierzy, a zarazem przygotowywaniu się

do ich odwrócenia, zablokowania czy zmodyfikowania. Spektakularne sceny wojny, epidemii czy ataków terrorystycznych odwracają skutecznie uwagę opinii publicznej od dokonującej się w tle przebudowy świata.

Prowadzone w ramach projektu badania mają również posłużyć weryfikacji tezy, której uprawdopodobnienie znalazło już wyraz na kartach oficjalnych dokumentów poświęconych Wielkiemu Resetowi. Zapowiadana transformacja miałaby przebiegać według schematu: od zamierzonej destabilizacji w niemal każdej dziedzinie życia, do przyszłej stabilizacji na nowych zasadach. W aspekcie metodologicznym punktem wyjścia dla autora jest rzeczywistość człowieka (osoby), podmiotu moralnego, zdolnego dokonywać fundamentalnych wyborów, prowadzących w kierunku dobra bądź zła. Założenie, iż człowiek jest podmiotem cywilizacji i przedmiotem cywilizowania, pozwala właściwie umiejscowić wszystkie składniki cywilizacji w toku niekończącej się i przyspieszającej transformacji.

Przedstawiając badania nad Wielkim Resetem, należy omówić ich przedmiot (zakres zainteresowań), cel (aspekt podejścia) i charakter (sposób weryfikacji), a także uzasadnienie podjęcia tego przedsięwzięcia. Książka składa się z trzech rozdziałów. W pierwszym sprecyzowany został przedmiot badań. W kolejnym omówiono najważniejsze problemy badawcze. Trzeci rozdział poświęcony jest podejściom badawczym stosowanym w ramach projektu.

Zgodnie z tym podziałem, czytelnik uzyskuje najpierw informacje o metodologii wyodrębnienia i sprecyzowania przedmiotu badań nad Wielkim Resetem, który stanowi złożone zjawisko medialne oraz zainicjowane już przedsięwzięcie faktyczne. Z jednej strony został on wykreowany w środkach masowego przekazu w ostatnich latach, z drugiej – wpisuje się w zachodzące od dekad, a nawet stuleci, zmiany globalne. Charakteryzuje go wielopoziomowa i wieloaspektowa architektura, a zarazem cyfrowa i sieciowa infrastruktura. Od zewnątrz Wielki Reset przejawia się w gwałtownych przeobrażeniach niemal w każdej sferze spraw i stosunków społecznych, od wewnątrz zaś opiera się na stymulowanych przepływach informacyjnych, innowacyjnych i finansowych. Widoczne przeobrażenia społeczne, polityczne, ekonomiczne i kulturowe powiązane są z bardziej zawaolowanymi oddziaływaniami ideologicznymi, kapitałowymi i technologicznymi. Powszechny zasięg i głęboka rewolucyjność przeobrażeń wskazują na ich odgórną inspirację, sztuczne koordynowanie i planową realizację. Można tak sądzić, gdyż zbyt wiele zmian i w zbyt szybkim tempie zmierza w tym samym, nieprzypadkowym i nienaturalnym kierunku – w kierunku globalnego rządzenia i zarządzania światem, z uszczerbkiem i wbrew oczekiwaniom społeczności lokalnych, pozbawianych tożsamości, wyzuwanych z podmiotowości i słabnących w następstwie zaniku solidarności.

Na zjawiska i procesy globalizacyjne prowadzące do ustanawiania i usankcjonowania globalnych struktur władzy oraz globalnych mechanizmów administracji wskazują różnorodne dowody. Do kategorii faktów wskazujących na istotę Wielkiego Resetu zaliczyć należy czynniki prowadzące do pośredniego ograniczania albo bezpośredniego blokowania rozwoju, pomyślności, zamożności, stabilności, niezależności i bezpieczeństwa w różnych dziedzinach. Dokumentami natomiast wskazującymi na rolę Wielkiego Resetu są agendy światowe, strategie rządowe, raporty pozarządowe, deklaracje ideowe, enuncjacje prasowe, kodeksy etyczne, opracowania książkowe oraz regulacje prawne krajowe, unijne i międzynarodowe. W warstwie realnej do Wielkiego Resetu, w postaci nowego porządku świata, przybliżają kryzysy, zamachy, wojny i pandemię, w warstwie medialnej zaś – wzbudzone lęki, obawy, niepokoje, złudzenia i uzależnienia; stoją za nimi skoordynowane środowiska, przede wszystkim finansowe.

W rozdziale drugim omówione zostały problemy badawcze, a także kluczowe pojęcia stosowane w badaniach, takie jak: architektura i infrastruktura nowego porządku świata, cywilizacyjna skala Wielkiego Resetu, proces globalizacji, władza i administracja globalna, determinacja technologiczno-informacyjna, składniki cywilizacji w procesie transformacji oraz globalna cywilizacja informacyjna. Zakresowa rozległość sformułowań odpowiada ich znaczeniowej wadze, w zamyśle autora bowiem podjęty projekt badawczy dotyczy najbardziej aktualnych i doniosłych problemów współczesności, istotnie rzutujących na przyszłość ludzkości. Połączenie oddziaływań symbolicznych, ekonomicznych i technologicznych rodzi obawy stworzenia najbardziej totalnych w dziejach mechanizmów i ośrodków kontroli ludzkich zachowań, wyborów, odczuć i przekonań. Pozwala na to niespotykany dotąd rodzaj regulacji, a także stopień, w jakim penetruje ona środowisko relacji międzyludzkich, i zasięg koordynacji doznań zmysłowych oraz projekcji umysłowych ludzi, którzy nie są w stanie przewidzieć tego, co nadchodzi.

W rozdziale trzecim zaprezentowane zostały różne podejścia badawcze do Wielkiego Resetu, prowadzące do odmiennych konkluzji przy jego ocenie. Świadomie albo nieświadomie przyjmowane wstępne przekonania, preferencje i intencje poznawcze wpływają na określenie przedmiotu, celu i metody badań. Zasadniczo można wyróżnić dwa podejścia do Wielkiego Resetu: pozytywistyczno-scjentyistyczne (wertikalne, zorientowane na analizę szczegółów) oraz klasyczno-filozoficzne (horyzontalne, zorientowane na całościową syntezę). Następnym pozytywistycznej konwencji w nauce jest dominujące techniczne podejście do cywilizacji i globalnych jej składników. Ze względu na cywilizacyjną doniosłość i globalną rozległość badanych zjawisk i procesów przyjęto tutaj klasyczną konwencję nauki, będącą podstawą podejścia etycznego. Zgodnie z tym podejściem ucywilizowanie nie polega na ilościowym zwiększaniu technicznej sprawności ludzkich działań, lecz na jakościowym podnoszeniu ich moralnej kwalifikacji.

Problematyka i perspektywa etyczna w nauce nie są obecnie popularne, ponieważ wymuszają samookreślenie aksjologiczne. W ramach przyjętego w prezentowanych badaniach podejścia uznaje się, że nauka nie jest i nie powinna być wolna od wartościowania. Wartości bowiem również są częścią rzeczywistości zadanej do opisu i wyjaśnienia. Perspektywa etyczna podważa też panującą konwencję scjentyistyczną, w której liczy się tylko matematyczne przyrodoznawstwo, oraz obnaża dotkliwe konsekwencje przyzwolenia na manipulację i dehumanizację. Mimo że akcent aksjologiczny wywołuje poruszenie, a niekiedy niepokój, jest on w książce metodycznie uwzględniany, a nawet preferowany. Nie sposób bowiem zachować obojętności względem wartości, a zainteresowanie aksjologiczne przekłada się na pozytywne albo negatywne zaangażowanie. Zgodnie zaś z systemem wartości kształtowany jest porządek powinności religijnych, moralnych, obyczajowych i prawnych, stanowiących o odrębności i odmienności cywilizacji.